

ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และความพึงพอใจของนักศึกษาด้วยห้องเรียนกลับด้านในรายวิชา สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ ระหว่างใช้ชีวิตแบบปกติใหม่

The Effect of Learning Achievement and Satisfaction with Flipped Classroom of Student in Seminar in Tourism and Hospitality Management Classroom Teaching in New Normal Life during the COVID-19 Epidemic.

◆ ชลธิชา รุ่งสาตรา*

อาจารย์ ดร., ประจำสาขาการจัดการอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยพายัพ
Chonthicha Rungsattra*

Lecturer Department of Hospitality Industry Management, International College, Payap
University, E-mail: amija@outlook.co.th

*Corresponding Author E-mail: amija@outlook.co.th

Received: July 20, 2022; Revised: September 19, 2022; Accepted: November 9, 2022

Abstract

This research to study 1) to compare learners' learning achievement in flipped classroom teaching through Microsoft Teams. 2) To assess the satisfaction of learners toward the inverted classroom teaching via Microsoft Teams in the Tourism and Hospitality Management Seminar Course in the first semester of the academic year 2021. This research model is mixed methods research (quantitative and qualitative). The population group is 13 students in the Department of Tourism and Hospitality Management, Year 4, Faculty of Business Administration. North - Chiang Mai University. The tools used in the research were quizzes, observational, worksheets and assessment forms. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, and Dependent Sample t-test.

Findings were as follows: 1) the findings also reflect that the teaching-learning Process of flipped classroom resulted in better scores for all students. With an average score of 9.08 standard deviation was 0.75 and when comparing the scores before and after study, it was found that the students' test scores after school were significantly higher than before at the 0.05 level. ($t = 31.22$, $sig. = 0.000$) 2) the satisfaction assessment results found that the average level of satisfaction of students for the Seminars in tourism and Hospitality management Course are at a highest level. And the satisfaction level of the students who had a learning of flipped

classroom was at the highest level as well. The outstanding findings from the observations are: Students learned about Seminar in Tourism and Hospitality Management by Online meeting 3 times during the course of the content period. The researcher has assigned the work to all students. Learn how to organize a seminar thinking of activities and advantages and disadvantages of organizing all 3 Conference and together analyzing ways to solve and prevent problems As a result, students can do learning activities in the reverse classroom and in class. By bringing the results of the analysis to discuss and planning to prepare for their own seminar to prevent and control the problem to a minimum including practicing teamwork. Including from in-depth individual interviews, it was found that students had a great understanding and satisfaction with learning management in reverse classroom activities through the Microsoft Teams in New Normal Life during the COVID-19 Epidemic.

Keywords: The Effect of Learning Achievement, Satisfaction, Flipped classroom, New Normal Life

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านผ่าน Microsoft Teams และ 2) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านผ่าน Microsoft Teams ในรายวิชาสัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและบริการ ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 รูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ) กลุ่มประชากรในงานวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 13 คน สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและบริการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ประกอบด้วย แบบทดสอบความรู้ก่อน (Pre-test) - หลังการเรียน (Posttest) ประเด็นความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดสัมมนา แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และแบบวัดระดับความพึงพอใจของนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test การทดสอบเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบความรู้ก่อน (Pre-test) กับแบบทดสอบความรู้หลังการเรียน (Posttest) โดยใช้สถิติการทดสอบที (t-test) แบบการวิจัยเชิงทดลองที่ต้องการเปรียบเทียบผลระหว่างก่อนทดลองกับหลังทดลอง (Dependent Sample) การวิเคราะห์ผลแบบสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ค่าเฉลี่ยและร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่า 1) กระบวนการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้กิจกรรมห้องเรียนกลับด้านผ่าน Microsoft Teams ส่งผลให้นักศึกษามีค่าคะแนนที่ดีขึ้นทุกคน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียนพบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 31.22$, $sig. = 0.000$) และ 2) ผล

การประเมินความพึงพอใจ พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.3 และระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านด้วยห้องเรียนออนไลน์ Microsoft Teams อยู่ในระดับมากที่สุดด้วยเช่นกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.5 ข้อค้นพบที่โดดเด่นจากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) คือ นักศึกษาเรียนรู้เรื่องการจัดสัมมนาทางวิชาการ ด้านการท่องเที่ยวออนไลน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 3 ครั้งระหว่างการเรียนเนื้อหาตามช่วงเวลา โดยผู้วิจัยได้มอบหมายงานให้นักศึกษาทุกคน เรียนรู้รูปแบบการจัดสัมมนา การคิดรูปแบบกิจกรรม และข้อดี ข้อเสียของการจัดงานทั้ง 3 ครั้ง และร่วมกันคิดวิเคราะห์ แนวทางการแก้ไขและป้องกันปัญหา จึงทำให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านและในคาบเรียน โดยนำผลการวิเคราะห์มาพูดคุยและวางแผนเตรียมงานการจัดสัมมนาของตนเอง เพื่อป้องกันและควบคุมให้เกิดปัญหาน้อยที่สุด รวมทั้งฝึกการทำงานเป็นทีม รวมถึงจากการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In-depth interview) พบว่า นักศึกษามีความเข้าใจและพึงพอใจอย่างมากในการจัดการเรียนรู้กิจกรรมห้องเรียนกลับด้านผ่านโปรแกรม Microsoft Teams ระหว่างใช้ชีวิตแบบปกติใหม่

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ความพึงพอใจ การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ชีวิตแบบปกติใหม่

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ในหมวด 6 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 และมาตรา 24 เน้นการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามความถนัดเต็มศักยภาพ โดยฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการจากประสบการณ์จริง ให้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยที่เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน สาขาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ มุ่งมั่นที่จะผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติตามความต้องการของตลาดแรงงานด้านการท่องเที่ยว โดยหนึ่งในกระบวนการนั้นคือ รายวิชา 504402 สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ (Seminar in Tourism and Hospitality Management) เป็นการสอนให้นักศึกษาได้รับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสัมมนาโดยพิจารณาถึงปัญหาด้านต่างๆ ในการบริหารการบริการ และการท่องเที่ยว นักศึกษาจะต้องทำการค้นคว้าและรายงานต่อชั้นเรียน โดยอาจดำเนินการเป็นกลุ่มและร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้มีประสบการณ์ทางการบริหารแขนงนี้ที่ได้รับเชิญมาเข้าร่วมสัมมนา และผลลัพธ์ของรายวิชานี้คือ นักศึกษาสามารถจัดสัมมนาในหัวข้อที่ทันสมัยต่อสถานการณ์ปัจจุบันได้ นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัญหาด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริการและการท่องเที่ยวได้ ซึ่งจากการเรียนการสอนในปีการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า เนื่องด้วยหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2559) ของมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ ระบุให้รายวิชานี้ มีหน่วยกิต 3 (3-0-6) ซึ่งหมายถึง 3 เลขตัวแรกในวงเล็บ คือ 3 จำนวนชั่วโมงเรียนทฤษฎีต่อสัปดาห์ เลขตัวที่สองในวงเล็บ คือ 0 จำนวนชั่วโมงเรียนปฏิบัติต่อสัปดาห์

ในที่นี้หมายความว่า ไม่มีการเรียนปฏิบัติ จึงทำให้รูปแบบการเรียนจึงต้องเน้นการบรรยายเป็นหลัก สำหรับการสร้างประสบการณ์ในการเข้าร่วมสัมมนาด้านการท่องเที่ยวภายนอกมหาวิทยาลัย จึงเป็นไปได้ยาก เนื่องด้วยเหตุผลด้านการเดินทางและค่าใช้จ่าย ทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสในการเรียนรู้และความเข้าใจเชิงปฏิบัติอย่างแท้จริง ดังนั้น ในระหว่างเรียนผู้เรียนจึงมีพฤติกรรม คือ มีความสนใจในช่วงเวลาสั้นๆ ขาดความกระตือรือร้นในการตอบคำถามในชั้นเรียน จึงส่งผลให้ไม่สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นระหว่างใช้ชีวิตแบบปกติใหม่ ในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ผู้วิจัยจึงได้นำการเรียนรู้อย่างแบบห้องเรียนกลับด้านมาประกอบการสอนเสริม เนื่องด้วยเป็นการจัดการเรียนการสอนที่สวนทางกับสิ่งที่เคยอยู่ปัจจุบัน โดยให้นักศึกษาหาความรู้ผ่านอินเทอร์เน็ตนอกห้องเรียน นอกเวลาเรียน ส่วนในห้องเรียนจะเป็นการจัดกิจกรรม นำการบ้านมาทำในห้องเรียนแทน โดยหลักการจะใช้เทคโนโลยีทางการศึกษามาร่วมกับการจัดกิจกรรมในห้องเรียน การเรียนรู้ในห้องเรียน เปลี่ยนบทบาทการเรียนการสอนจากในห้องเรียนเนื้อหาในห้องเรียน เป็นการเรียนเนื้อหาที่บ้าน และจากที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง เน้นการบรรยายเป็นหลัก มาเป็นการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ไม่เน้นเนื้อหาที่มาก ผู้สอนทำหน้าที่เป็นโค้ช คอยแนะนำเป็นที่ปรึกษา ตั้งคำถามเพื่อให้นักศึกษาคิด เน้นการพัฒนาและการลงมือปฏิบัติและมีความรับผิดชอบ จึงเป็นวิธีการหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากจะใช้ความรู้ทางวิชาการแล้ว ยังผู้สอนต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วม การคิดส่งเสริมให้มีการคิดอย่างอิสระและผู้สอนมีบทบาทช่วยอำนวยความสะดวกมากกว่าการสอนบรรยาย (Ministry of Education, 2003)

จากสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 คณะรัฐมนตรีมีมติให้สถานศึกษา ดำเนินการป้องกันโรคตามมาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด หนึ่งในวิธีรับมือกับการระบาดคือ การเพิ่มระยะห่างระหว่างกันในสังคม (Social distancing) เพื่อป้องกันการระบาดจากคนสู่คน ซึ่งมาตรการนี้ได้ผลดีกับทุกวงการทุกภาคส่วนที่ลดการติดเชื่อจากการที่มีผู้คนติดต่อกัน สำหรับในวงการการศึกษาทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ มีการนำระบบการเรียนการสอนออนไลน์เข้ามาปรับใช้ เพื่อดำเนินการเรียนการสอนต่อไปภายในวิกฤติของการเกิดโรคระบาดนี้ ทั้งการสอนสด คือการสอนในเวลาและถ่ายทอดสดการสอนให้ผู้เรียน ซึ่งนักศึกษาสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนได้ทันที คือสามารถได้ตอบสอบถามพูดคุยกันได้ และการสอนแบบวิดีโอที่ผู้สอนอัดล่วงหน้าและผู้เรียนสามารถติดตามภายหลังสำหรับผู้ที่มีข้อจำกัดเรื่องเรียนการสอนออนไลน์แบบสดหรือ real time ดังนั้นในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด19 และมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ได้กำหนดรูปแบบการเรียนการสอนด้วยห้องเรียนออนไลน์ผ่าน Microsoft Teams มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ใน 3 รูปแบบการเรียนการสอน คือ 1) Online การจัดการเรียนการสอนแบบถ่ายทอดสด นักศึกษามีระบบ Internet และอุปกรณ์โดยอาจารย์สอนแบบเรียลไทม์ (Streaming) เป็นการสื่อสารสองทางโดยมีระยะเวลาสำหรับการเรียน 45 ชั่วโมง (3 ชั่วโมง/ สัปดาห์) เรียนออนไลน์ ทั้งหมด 15 สัปดาห์ โดยแบ่งการทำงานเดี่ยวจำนวน 3 ครั้ง และงานกลุ่มจำนวน 4 ครั้ง โดยนับชั่วโมงการเข้ากิจกรรมนอกห้องเรียนทดแทนชั่วโมงเรียน 2) On-demand การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นักศึกษา

มีระบบสัญญาณ Internet เรียนรู้ผ่านกลุ่มรายวิชาบนทุกอุปกรณ์ เช่น Smart Phone, Tablet และ 3) On-hand การจัดการเรียนการสอนด้วยการนำเสนอเอกสารที่บ้าน โดยอาจารย์นำเสนอเอกสารประกอบการสอนส่งไปรษณีย์ให้นักศึกษาทุกคน เพื่อลดปัญหาด้านความไม่พร้อมของระบบสัญญาณ Internet และอุปกรณ์ โดยนักศึกษาสามารถเรียนรู้ที่บ้าน ศึกษาด้วยตนเองเพิ่มเติมและทบทวนได้

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพกลับด้านแบบชีวิตวิถีใหม่ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด19 ด้วยการบูรณาการการเรียนการสอนรายวิชา สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ ผ่าน Microsoft Teams ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสในการเข้าร่วมสัมมนาด้านการท่องเที่ยวผ่านระบบออนไลน์เพื่อสร้างประสบการณ์ และเข้าใจการจัดสัมมนาในรูปแบบออนไลน์มากยิ่งขึ้น ได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ฝึกทักษะด้านการสื่อสาร การตัดสินใจอย่างมีหลักการและเชิงเหตุผล มีทักษะในการแก้ไขปัญหาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ อีกทั้งนักศึกษามีความเข้าใจเนื้อหาในชั้นเรียนได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น รวมถึงนักศึกษามีพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้จากการฝึกคิดวิเคราะห์ผลจากการเข้าร่วมสัมมนาท่องเที่ยวออนไลน์ในแต่ละครั้ง เพื่อนำมาวางแผนในการจัดสัมมนาท่องเที่ยวรูปแบบออนไลน์ของตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

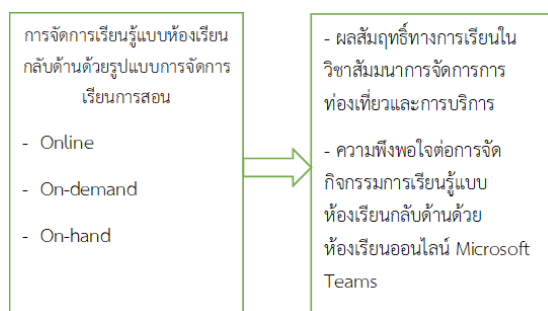
วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านผ่าน Microsoft Teams
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านผ่าน Microsoft Teams ในรายวิชาสัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยชั้นเรียน (Classroom Research) โดยมีประชากรเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชา 504402 สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ ชั้นปีที่ 4 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย นอร์ท-เชียงใหม่ ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา เป็นภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 13 คน ขอบเขตด้านเนื้อหา เน้นการเรียนรู้ด้านการสัมมนาการท่องเที่ยวแบบห้องเรียนกลับด้านผ่าน Microsoft Teams ระยะเวลา 45 ชั่วโมง (3 ชั่วโมง/ สัปดาห์) เรียนออนไลน์ ทั้งหมด 15 สัปดาห์ โดยแบ่งการทำงานเดี่ยวจำนวน 3 ครั้ง และงานกลุ่มจำนวน 4 ครั้ง โดยนับชั่วโมงการเข้ากิจกรรมนอกห้องเรียนทดแทนชั่วโมงเรียน ขอบเขตด้านระยะเวลา ใช้เวลาในการทำวิจัย 6 เดือน (พ.ค.-ต.ค. 64) สามารถสรุปตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านด้วยรูปแบบการเรียนการสอน Online, On-demand and On-hand ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านผ่าน Microsoft Teams ในรายวิชาสัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ

กรอบแนวคิด

นิยามศัพท์

ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) หมายถึง การเปลี่ยนบทบาทการเรียนการสอนจากที่เรียนเนื้อหาในห้องเรียน เป็นการเรียนเนื้อหาที่บ้าน และจากที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง เน้นการบรรยายเป็นหลัก มาเป็นการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ที่ไม่เน้นเนื้อหาที่มาก ครูทำหน้าที่เป็นโค้ช คอยแนะนำ เป็นที่ปรึกษา ตั้งคำถามเพื่อให้เด็กคิด เน้นการพัฒนาทักษะและการลงมือปฏิบัติและมีความรับผิดชอบ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (The Effect of Learning Achievement) หมายถึง ระดับความรู้ความสามารถและทักษะที่ได้รับจากการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยอาศัยความสามารถเฉพาะตัวของบุคคลซึ่งสามารถ วัดเป็นคะแนนที่ได้จากการทดสอบหรือผลการเรียน

ความพึงพอใจ (Satisfaction) หมายถึง ระดับความรู้สึกของนักศึกษาจากการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านด้วยห้องเรียนออนไลน์ Microsoft Teams ในรายวิชา 504402 สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ วัดผลโดยแบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย และพึงพอใจน้อยที่สุด

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดการเรียนรู้แบบกลับด้าน

Phanit (2015) กล่าวว่า ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ว่าเป็นการเรียนที่ครูจะเน้นช่วยให้นักเรียนเข้าใจหลักการ ไม่ใช่ท่องจำ หัวใจคือครูเน้นทำหน้าที่ช่วยแนะนำการเรียนของเด็ก ไม่ใช่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ครูเปลี่ยนจากบทบาทปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนทั้งชั้นมาเป็นการปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนเป็นรายคน ประโยชน์ของห้องเรียนกลับด้าน คือ (1) เกิดทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการคิดวิเคราะห์ (2) ร่วมมือกันเรียนและสอนระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน การทำงานร่วมกัน (3) เกิดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (4) รับการสะท้อนกลับได้มากขึ้น (5) สร้างโอกาสให้คำปรึกษาแบบรายบุคคลมากขึ้น (6) เกิดความรับผิดชอบในการเรียนรู้ และ (7) เกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและส่งเสริมให้มีวินัย

แนวคิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Ministry of Education (2003) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า ความสำเร็จหรือความสามารถในการกระทำใดๆ ที่จะต้องอาศัยทักษะหรือมีคุณลักษณะนั้นก็ต้องอาศัยความรู้ในวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้น Chusilp (1999) ได้ให้แนวคิดว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับทั้งเนื้อหาความรู้และกระบวนการแสวงหาความรู้ จะต้องวัดทั้งสองส่วน ดังนั้นในการประเมินสามารถจำแนกพฤติกรรมในการวัดเป็น 4 พฤติกรรม ดังนี้

1. ด้านความรู้ - ความจำ หมายถึง ความสามารถในการระลึกนำสิ่งที่เรียนรู้มาแล้ว เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ข้อตกลง คำศัพท์ มโนคติ หลักการ กฎ และทฤษฎี
2. ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการอธิบายความหมาย ขยายความตีความ และการแปลความหมายโดยอาศัยข้อเท็จจริง ข้อตกลง คำศัพท์ มโนคติ หลักการ กฎ และทฤษฎี
3. ด้านการนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ และนำวิธีการ ทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ ที่แตกต่างจากที่เคยเรียนรู้มาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
4. ด้านทักษะกระบวนการ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการสืบเสาะ หาความรู้โดยผ่านการปฏิบัติและการฝึกฝนความคิดอย่างมีระบบจนเกิดความชำนาญ สามารถเลือกใช้กิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถของนักศึกษาหลังได้รับการเรียนมาแล้วประสบความสำเร็จสมหวังในด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถทางวิชาการของแต่ละบุคคลตามแบบทดสอบ

แนวคิดความพึงพอใจ

Kaeoluang (2000) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นความรู้สึกมีความสุข เมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย (goal) ความต้องการ (wants) หรือ แรงจูงใจ (motivation) โดยการวัดความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งในเชิงการประเมินค่าตนเอง ซึ่งในการวัดค่าความพึงพอใจในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ “มาตราวัดของลิเคิร์ต” (Likert’s summated rating scale) ของ Rensis Likert โดยจะสร้างข้อความที่เร้าให้แสดงความ พึงพอใจไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งเพียงทิศทางเดียว ซึ่งให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นหรือตอบว่า พึงพอใจ หรือไม่พึงพอใจ กับข้อความนั้นๆ มากน้อยเพียงใด ซึ่งคำตอบหรือเกณฑ์ของความพึงพอใจจะมีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ให้เลือกตอบแบบ 5 ระดับ ตั้งแต่มากที่สุด มาก ปานกลางไปจนถึง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดค่าคะแนนของแต่ละระดับลดหลั่นลงมา ได้แก่ พึงพอใจมากที่สุด เท่ากับ 5 คะแนน พึงพอใจมาก เท่ากับ 4 คะแนน รู้สึกพึงพอใจปานกลางหรือเฉยๆ หรือไม่แน่ใจ เท่ากับ 3 คะแนน ไม่พึงพอใจ เท่ากับ 2 คะแนน และไม่พึงพอใจมากที่สุด เท่ากับ 1 คะแนน

จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิดการเรียนรู้แบบกลับด้าน แนวคิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แนวคิดความพึงพอใจ สามารถสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ความสำเร็จหรือความสามารถในการ

กระทำใดๆ ที่จะต้องอาศัยทักษะหรือมีฉะนั้นก็ต้องอาศัยความรู้ในวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกรูปแบบการเรียนห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ซึ่งเป็นการเรียนที่อาจารย์จะเน้นช่วยให้นักศึกษาเข้าใจหลักการ ไม่ใช่ท่องจำ หัวใจคืออาจารย์เน้นทำหน้าที่ช่วยแนะนำการเรียนของนักศึกษา ไม่ใช่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้เพียงอย่างเดียว ผู้วิจัยประเมินโดยการวัดความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านผ่าน Microsoft Teams ในรายวิชาสัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ ซึ่งเป็นความรู้สึกรักของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งในเชิงการประเมินค่านั่นเอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 504402 สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ ในภาคการศึกษาที่ 1/2564 เป็นนักศึกษาศาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการชั้นปีที่ 4 จำนวน 13 คน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ประกอบด้วย แบบทดสอบความรู้ก่อน (Pre-test) - หลังการเรียน (Posttest) ประเด็นความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดสัมมนา แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และแบบวัดระดับความพึงพอใจของนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test การทดสอบเปรียบเทียบคะแนน แบบทดสอบความรู้ก่อน (Pre-test) กับแบบทดสอบความรู้หลังการเรียน (Posttest) โดยใช้สถิติการทดสอบที (t-test) แบบการวิจัยเชิงทดลองที่ต้องการเปรียบเทียบผลระหว่างก่อนทดลองกับหลังทดลอง (Dependent Sample) การวิเคราะห์ผลแบบสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ค่าเฉลี่ยและร้อยละ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาคุณภาพของแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านผ่าน Microsoft Teams ในรายวิชาสัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ทำการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) โดยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.805

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 504402 สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ ในภาคการศึกษาที่ 1/2564 เป็นนักศึกษาศาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการชั้นปีที่ 4 จำนวน 13 คน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ โดยการอธิบายวัตถุประสงค์ของการศึกษาและแจกแจงแบบประเมินเพื่อเก็บข้อมูล หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำแบบประเมินที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แบบทดสอบความรู้ก่อน-หลังการเรียนรู้ในรายวิชา 504402 สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ คะแนนเต็ม 10 ประเด็นความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดสัมมนา สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t-test การทดสอบเปรียบเทียบคะแนน Pretest กับคะแนน Posttest หลังจากใช้รูปแบบการเรียนการสอน Online On-demand และ On-hand โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent Sample (2) แบบประเมินความพึงพอใจใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด) ใช้ประเมินในคาบเรียนสุดท้าย (3) แบบสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม วิเคราะห์จากแบบบันทึกข้อมูลจากการสังเกตทั้ง 3 ครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาท่องเที่ยวออนไลน์ (4) แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก วิเคราะห์ผลจากการเข้ารหัสและการวิเคราะห์เนื้อหา ที่สัมภาษณ์นักศึกษารายบุคคลหลังจากกิจกรรมการจัดสัมมนาแล้วเสร็จ

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านผ่าน Microsoft Teams

กระบวนการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้กิจกรรมห้องเรียนกลับด้านผ่าน Microsoft Teams ส่งผลให้นักศึกษามีค่าคะแนนที่ดีขึ้นทุกคน หากเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยครั้งที่ 1 คือ 4.69 และค่าคะแนนเฉลี่ยครั้งที่ 2 คือ 9.08 มีการพัฒนาเท่ากับร้อยละ 43.85 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลคะแนน

ลำดับนักศึกษา	คะแนนครั้งที่1	คะแนนครั้งที่2	การพัฒนา
นักศึกษาคนที่ 1	4	9	50%
นักศึกษาคนที่ 2	4	8	40%
นักศึกษาคนที่ 3	5	10	50%
นักศึกษาคนที่ 4	5	9	40%
นักศึกษาคนที่ 5	4	9	50%
นักศึกษาคนที่ 6	6	10	40%
นักศึกษาคนที่ 7	4	8	40%
นักศึกษาคนที่ 8	5	9	40%
นักศึกษาคนที่ 9	4	8	40%
นักศึกษาคนที่ 10	6	10	40%
นักศึกษาคนที่ 11	5	9	40%
นักศึกษาคนที่ 12	4	9	50%
นักศึกษาคนที่ 13	5	10	50%
ค่าเฉลี่ย	4.69	9.08	43.85

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชา 504402 สัมมนาการจัดการท่องเที่ยวและบริการ การทดสอบก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 และหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.08 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้กิจกรรมห้องเรียนกลับด้านผ่าน Microsoft Teams เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 31.22$, $\text{sig.} = 0.000$) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชาดังกล่าว ($n = 13$)

การทดสอบ	($\bar{X}$)	S.D.	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน (Pre-Test)	4.69	0.75	31.22 *	0.0000
หลังเรียน (Post-Test)	9.08	0.76		

ข้อค้นพบที่โดดเด่นจากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) วิเคราะห์จากแบบบันทึกข้อมูลจากการสังเกตและการตรวจสอบผลงานของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาได้เรียนรู้เรื่องการจัดสัมมนาทางวิชาการด้านการท่องเที่ยวออนไลน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 3 ครั้งก่อนการเรียน เนื้อหาตามช่วงเวลา ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา (22 มิถุนายน 2564) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง (2 สิงหาคม 2564) และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (16 กันยายน 2564) โดยผู้วิจัยได้มอบหมายงานให้นักศึกษาทุกคน เรียนรู้รูปแบบการจัดสัมมนา การคิดรูปแบบกิจกรรมและข้อดี ข้อเสียของการจัดงานในทุกๆ ครั้งและให้ร่วมกันคิดวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขและป้องกันปัญหา จึงทำให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านและในคาบเรียน จะนำผลการวิเคราะห์มาพูดคุยและวางแผนเตรียมงานการจัดสัมมนาของตนเอง เพื่อป้องกันและควบคุมให้เกิดปัญหาน้อยที่สุด รวมทั้งได้ฝึกการทำงานเป็นทีม การแบ่งฝ่ายความรับผิดชอบและการรับ-ส่งงาน ตามกระบวนการอย่างถูกต้องและเหมาะสม เนื่องด้วยเป็นรูปแบบการจัดสัมมนาออนไลน์เป็นครั้งแรกของสาขาวิชา ที่นักศึกษาจัดขึ้นเองทั้งหมด จึงทำให้นักศึกษามีการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และการลงมือปฏิบัติอย่างมีความรับผิดชอบ วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ฝึกการสื่อสาร การตัดสินใจอย่างมีหลักการและเชิงเหตุผล มีทักษะในการแก้ไขปัญหาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ รวมถึงจากการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In-depth interview) ผ่านการวิเคราะห์ผลจากการเข้าร่วมและการวิเคราะห์เนื้อหา โดยสัมภาษณ์นักศึกษารายบุคคลหลังจากกิจกรรมการจัดสัมมนาแล้วเสร็จพบว่า นักศึกษาให้ความสนใจเนื้อหาวิชามากยิ่งขึ้น และพึงพอใจอย่างมากที่สุดในการจัดการเรียนรู้กิจกรรมห้องเรียนกลับด้านผ่านโปรแกรม Microsoft Teams ระหว่างใช้ชีวิตแบบปกติใหม่

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านผ่าน Microsoft Teams ในรายวิชาสัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ

ผลการประเมินความพึงพอใจ พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชา 504402 สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.3 และระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านด้วยห้องเรียนออนไลน์ Microsoft Teams อยู่ในระดับมากที่สุดด้วยเช่นกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.5 เนื่องจากนักศึกษามีโอกาสในการเข้าร่วมสัมมนาด้านการท่องเที่ยวออนไลน์จาก 3 มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นรูปแบบใหม่ จึงเป็นประสบการณ์ที่ทำให้นักศึกษาเข้าใจและเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านได้อย่างแท้จริง เพราะหลังการเข้าร่วมกิจกรรม ในคาบเรียนครั้งต่อไป จะเป็นการวิเคราะห์ข้อเด่น ปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมคิดแก้ปัญหา รวมทั้งจะวางแผนอย่างไรเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาอย่างเดียวกัน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการบูรณาการการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านด้วยห้องเรียนออนไลน์ Microsoft Teams ในรายวิชา 504402 สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ

ความพึงพอใจ (ต่อ)	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
รายวิชา 504402 สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ	4.3	ระดับมากที่สุด
รูปแบบการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านด้วยห้องเรียนออนไลน์ Microsoft Teams	4.5	ระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้และความพึงพอใจที่มีต่อการบูรณาการการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านแบบปรกติใหม่ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด19 ด้วยการบูรณาการการเรียนการสอนรายวิชาสัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ ผ่าน Microsoft Teams ประจำภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้พบว่า

นักศึกษาได้ทำแบบทดสอบความรู้ก่อน (Pre-test) และได้เรียนรู้ผ่านการบรรยายในชั้นเรียนและมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาทางวิชาการด้านการท่องเที่ยวออนไลน์ ทั้ง 3 ครั้ง ทั้งก่อนและระหว่างการเรียน เนื้อหาตามช่วงเวลา โดยผู้วิจัยได้มอบหมายงานให้นักศึกษาทุกคน เรียนรู้รูปแบบการจัดสัมมนา การคิดรูปแบบกิจกรรม และข้อดี ข้อเสียของการจัดงานในทุกๆ ครั้ง และให้ร่วมกันคิดวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขและป้องกันปัญหา จึงทำให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านและในคาบเรียน จะนำผลการวิเคราะห์มาพูดคุยและวางแผนเตรียมงานการจัดสัมมนาของตนเอง เพื่อป้องกันและควบคุมให้เกิดปัญหาน้อยที่สุด รวมทั้งได้ฝึกการทำงานเป็นทีม การแบ่งฝ่ายความรับผิดชอบและการรับ-ส่งงานตามกระบวนการอย่างถูกต้องและเหมาะสม เนื่องด้วยเป็นรูปแบบการจัดสัมมนาออนไลน์เป็นครั้งแรกของสาขาวิชา ที่นักศึกษาจัดขึ้นเองทั้งหมด จึงทำให้นักศึกษามีการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และการลงมือปฏิบัติ

อย่างมีความรับผิดชอบ ซึ่งผลการวิจัย สอดคล้องกับ Seubsom and Meeplat (2017) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) ด้วยการบูรณาการการเรียนการสอนรายวิชาเทคโนโลยีมีลิตมีเดียผ่าน Google classroom เป็นประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกณฑ์ 80/80 และพบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการเรียนรู้ระหว่างเรียนดีขึ้น จนเมื่อมีการประเมินตามเกณฑ์ในช่วงหลังเรียนพบว่า ผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสามารถทำผลงานได้ดีขึ้นผ่านเกณฑ์การเปรียบเทียบแบบรูบิกส์ที่นำมาใช้ในการประเมินผลงานของผู้เรียน และยังสอดคล้องกับ Marlowe (2012) การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านของมาริโอที่ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในระดับอุดมศึกษา และมีการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเรียนการสอน ซึ่งพบว่าประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านหลังเรียนสูงกว่าระหว่างเรียน ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากผู้เรียนได้มีการฝึกฝนและพัฒนาตนเองให้มีทักษะการจัดทำโครงงานเพิ่มขึ้น เช่น มีเวลาในการวาดภาพการ์ตูนมากขึ้นรู้จักลายเส้นมากขึ้น ซึ่งกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนแบบห้องเรียนกลับด้านนี้ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกทักษะในด้านของการใช้โปรแกรมด้านมัลติมีเดียและได้ทดลองใช้ก่อนจะลงมือวาดจริงมากขึ้น นอกจากนี้งานวิจัยฉบับนี้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Changkwanyeeun and Tsittiwong (2016) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบโครงงาน รายวิชาคอมพิวเตอร์สารสนเทศชั้นพื้นฐาน สำหรับนิสิตปริญญาตรี ซึ่งผลจากการเรียนพบว่า ประสิทธิภาพของการสอนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบโครงงานผ่านเกณฑ์ระดับ 0.55 ตามที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับ Pongsawat and Jeerungsuwan (2017) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านโดยใช้กิจกรรม WebQuest เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา และพบว่ารูปแบบการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด

ขณะที่คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้กรณีศึกษาในการจัดการเรียนการสอนก่อนและหลังเรียน ในรายวิชา 504402 สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 31.22$, sig. = 0.000) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาอาชีพธุรกิจและบริการและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพาย์พและบริหารธุรกิจ Lerdkhum (2019) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาอาชีพธุรกิจและบริการ เรื่อง การรักษาดุลยภาพของสิ่งมีชีวิตและระบบนิเวศ หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทาง นักศึกษาจะต้องศึกษาเนื้อหาเบื้องต้นมาล่วงหน้าก่อนการเข้าชั้นเรียน จากสื่อการเรียนรู้ที่ครูแนะนำหรือจัดเตรียมไว้ให้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือเรียน หนังสือคู่มือ วีดิโอการสอน วีดิโออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เว็บไซต์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นการใช้ทักษะการเรียนรู้ขั้นต้น คือ

การฟัง การอ่าน การเขียน เมื่อถึงเวลาในชั้นเรียนนักเรียนจะนำผลการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษาล่วงหน้า มาทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายเป็นรายบุคคลและกลุ่ม ซึ่งเป็นการอธิบาย อภิปราย ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและสามารถสอนผู้อื่นหรือช่วยเหลือเพื่อนได้ เป็นการใช้ทักษะการเรียนรู้ขั้นสูงตามพีระมิดการเรียนรู้ โดยระหว่างการทำกิจกรรมจะมีครูคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือและตอบข้อสงสัยทำให้บรรยากาศการเรียนสอนดำเนินไปโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และยังสอดคล้องกับ Kanjanapan (2016) ทำการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา การกำกับตนเอง และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มที่ศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5/4 โรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล ภาคการเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2558 จำนวนนักเรียน 31 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทาง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยา หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่า ก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เฉลี่ยอยู่ในระดับกลาง และยังพบอีกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางมีการกำกับตนเองหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เฉลี่ยอยู่ในระดับกลาง

สำหรับประเด็นความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีรายวิชา 504402 สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชา 504402 สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.3 และระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านด้วยห้องเรียนออนไลน์ Microsoft Teams อยู่ในระดับมากที่สุดด้วยเช่นกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.5 เนื่องจากนักศึกษามีโอกาสในการเข้าร่วมสัมมนาด้านการท่องเที่ยวออนไลน์จาก 3 มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นรูปแบบใหม่ จึงเป็นประสบการณ์ที่ทำให้นักศึกษาเข้าใจและเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านได้อย่างแท้จริง เพราะหลังการเข้าร่วมกิจกรรม ในคาบเรียนครั้งต่อไป จะเป็นการวิเคราะห์ข้อเด่น ปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมคิดแก้ปัญหา รวมทั้งจะวางแผนอย่างไรเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาอย่างเดียวกัน ซึ่งผลการวิจัย สอดคล้องกับ Lerdkhum (2019) ผลการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาอาชีพธุรกิจและบริการและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางในทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมในห้องเรียน ซึ่งแตกต่างจากการเรียนการสอนแบบทั่วไป ที่ช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์หลายประการ เช่น ได้พูดคุย ถกเถียง อย่างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ขณะมีบทบาทที่แตกต่างกันในกิจกรรม เป็นทั้งผู้ดำเนินกิจกรรมและผู้ร่วมกิจกรรมเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพ กล้าแสดงออก นอกจากนี้ นักเรียนยังได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครูใกล้ชิดขึ้น เพราะครูจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ความช่วยเหลือ

คำปรึกษา และตั้งศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สร้างแรงจูงใจและแรงบันดาลใจในการเรียน ไม่ใช่ครูที่เฝ้าสอนบอกความรู้ให้ นักเรียนเป็นผู้รับความรู้อยู่น้ากระดานเช่นเดิม และที่สำคัญการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ทำให้นักเรียนได้ใช้เครื่องมือที่ตนเองถนัดคือ เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสังคมออนไลน์ เมื่อได้ใช้หรือทำอะไรที่ตนเองถนัดจึงทำให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเรียนด้วยตนเองได้ อย่างอัตโนมัติ ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นไปตามที่ครูต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนทั้งสิ้น ผู้เรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นที่จะเรียน มีความเป็นอิสระในการเรียนรู้ เกิดความสนุกสนาน ร่าเริง มีความสุขกับการเรียนและพึงพอใจในการทำกิจกรรม อีกทั้งห้องเรียนกลับทางนักเรียนเป็นผู้ลงมือดำเนินกิจกรรม ทุกคนในชั้นเรียนมีบทบาทของตนเองในการทำกิจกรรม ทำให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนหายไปอย่างน่าประหลาดใจ เช่น เด็กเบื่อเรียน นั่งหลับ นั่งเฉย ๆ ไม่สนใจ นั่งเล่นโทรศัพท์ หรือก่อวุ่นขึ้นเรียน และยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัย ของ Phetch Urai (2015) ศึกษาผลสัมฤทธิ์จากการเรียนแบบห้องเรียนกลับด้านในวิชาสมบัติทางกายภาพของยางและพอลิเมอร์ของนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยียางและพอลิเมอร์มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เทคนิคการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านของนักศึกษา ในวิชาสมบัติทางกายภาพของยางและพอลิเมอร์ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน จากผลการประเมินความพึงพอใจ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านในวิชาสมบัติทางกายภาพของยางและพอลิเมอร์ ประจำภาคการศึกษาที่ 2/2556 โดยได้ค่าผลการประเมินอยู่ในช่วง 3.86 - 4.17 ซึ่งคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินทุกกิจกรรมเท่ากับ 4.03 ซึ่งภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้และความพึงพอใจที่มีต่อการบูรณาการการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านแบบปรกติใหม่ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด19 ด้วยการบูรณาการการเรียนการสอนรายวิชาสัมมนาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ ผ่าน Microsoft Teams ผู้วิจัยเห็นว่า ทักษะการเรียนรู้จากประสบการณ์ภายนอก การทำกิจกรรมก่อนการเรียนเนื้อหาสาระ การคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาเป็นทักษะที่สามารถพัฒนาและฝึกฝนได้ หากผู้สอนตระหนักและฝึกให้เต็มศักยภาพของนักศึกษา จึงขอเสนอแนะเพื่อนำกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

- ผู้สอนต้องศึกษาขั้นตอนของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านอย่างละเอียดเพื่อให้เข้าใจบทบาทของตนเอง และบทบาทของผู้เรียนเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้มีอิสระทางความคิดในการรังสรรค์ชิ้นงาน
- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านควรให้ผู้เรียนได้มีบทบาทในการทำงานของตนเองมากที่สุด ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นทีมได้ ทำงานด้วยตนเองได้

- ผู้สอนควรมีสื่อที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและสนองตอบความแตกต่างระหว่างบุคคลได้
- การนำการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาจะต้องเตรียมความพร้อมโดยอาจารย์จะต้องชี้แจงนักศึกษา ก่อนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ นักศึกษาเข้าใจรูปแบบการเรียนรู้ และอาจารย์ผู้สอนจะต้องมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่จะสอน การจัดกิจกรรมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์และสื่อต่างๆ
- หากต้องมีการทำงานเป็นกลุ่มย่อย อาจารย์ผู้สอนควรจัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถของนักศึกษา แต่ละคนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มตามจำนวนที่เหมาะสม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลางและต่ำคละกันไป
- การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีข้อจำกัดในเรื่องของอุปกรณ์เทคโนโลยี และระบบการทำงานของอินเทอร์เน็ต อย่างเช่น บางพื้นที่เรียนระบบอินเทอร์เน็ตไม่เสถียรทำให้ไม่สามารถทำงานแบบห้องเรียนกลับด้านได้ หรือ การทำงานร่วมกันของผู้เรียนก็ถือเป็นวิธีการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- ควรนำการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางไปใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้หรือแนวคิดอื่นๆที่ส่งเสริมหรือพัฒนาทักษะด้านอื่น เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ การอ่าน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น
- ควรกำหนดระยะเวลาการนำเสนอในวิดิทัศน์ให้เหมาะสมกับเนื้อหา ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป และต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น วิทยุของผู้เรียน ความพร้อมของผู้เรียน เป็นต้น
- ควรนำไปใช้ในรายวิชาและนักศึกษาระดับชั้นอื่น ๆ และควรจัดสภาพแวดล้อมสำหรับการเรียนรู้ให้พร้อม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนให้ได้ปฏิบัติตามที่อาจารย์กำหนด

References

- Changkwaneyun, A. and Tsittiwong, T. (2016). The effects of flipped classroom and project based learning in the introduction to computer information science for undergraduate students. *Proceedings of 12th Naresuan University Annual Conference: Research and innovation with national development. 1344-1353.*
- Chusilp, P. (1999). *Science Evaluation Principles*. Bangkok: Supervisory Unit Department of Training.
- Kaeoluang, M. (2000). *The study of customers' satisfaction with services of drugstores in Muang district, Chiangmai province*. The degree of Master. Maejo University.
- Kanjanapan, T. (2016). *Effect of Flipped Classroom Approach on Biology Achievement, Self-Regulation and Instructional Satisfaction of the Grade 11 Students*. The degree of Master. Prince of Songkla University.

- Lerdkhum, S. (2019). The effect of inverted classroom-style learning management on learning achievement in science subjects for career development, business and services, and satisfaction with learning management of 2nd year vocational certificate students in the field of business computer. PAYAP Technological and Business College.
- Marlowe, C.A. (2012). *The Effect of the Flipped Classroom on Student Achievement and Stress*. Montana State University. Retrieved November 26, 2015. (Online). Retrieved January 5, 2021 from <http://scholarworks.montana.edu/xmlui/bitstream/handle/1/1/1790/Marlowe0812.pdf?Sequence=1>
- Ministry of Education. (2003). National Education Act B.E. 2542 Amendment (No. 2) B.E. 2545. Bangkok: Sri-Anant.
- Phanit, W. (2015). Teachers for students create flipped classrooms. Bangkok: S. R. Printing Massproducts Company Limited.
- Phetch Urai, W. (2015) *Achievement of Flipped Classroom in Physical Properties of Rubber and Polymer for Undergraduate Student in Rubber and Polymer Technology Program*. Faculty of Engineering and Agro-Industry, Maejo University.
- Pongsawat, P. and Jeerungsuwan, N. (2017). The Instruction Design Flipped Classroom Model by Using WebQuest Activities to Develop Learning Skills in The 21st Century for Students in Higher Education. *Technical Education Journal King Mongkut's University of Technology North Bangkok*. 6 (1): 151-158.
- Seubsom, K. and Meeplat, N. (2017). The Development of a Flipped classroom with the Integration of Multimedia Classroom Teaching through Google Classroom. *APHEIT JOURNAL*. 6 (2): 118-127.

Chonthicha Rungsattra, Ph.D., Doctor of Philosophy Program in Tourism Development Maejo University. Lecturer Department of Hospitality Industry Management, International College, Payap University.